

ADANA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN "KAN ÜRÜNÜ VE FAKTÖR" GRUBU İLAÇLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALARI VE "DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR"

Bakanlığımızın 11.10.2001 tarih ve 19996 sayılı genelgesi gereğince; yurt genelinde hemofili hastalarının kullandığı "faktör"lerle birlikte olan kan ürünlerinin kullanımı, reçete edilmesi belirli koşullara bağlanmış ve bu yolla maddi olarak oldukça yüklü olan bu ilaçların tüketiminin, ithalinin kontrol altına alınması amaçlanmıştır.

Buna göre kan ürünü adı altında toplanan ilaçlar (Human, Albumin, I.V. Immunglobulin v.b.) dört nüshadan oluşan mor reçetelere uzman hekimlerce yazılmakta; sadece kırsal kesimlerde risk oluşturacağı gerekçesiyle kuduz ve tetanoz immunglobulinleri pratisyen hekimler tarafından reçete edilebilmektedir. Mor reçeteler uzman hekimlerin bulunduğu kurum - kuruluş-muayenehanelerine İl Sağlık Müdürlüklerince zimmet karşılığında verilmekte ve reçetelerin ilk nüshası ilacı karşılayan eczane tarafından her ay il sağlık müdürlüğüne özel formları doldurularak teslim edilmektedir. İkinci nüsha eczaneler tarafından hastanın kurumuna gönderilip, üçüncü nüshe eczanede, son nüsha ise reçeteleri zimmetli olarak alan hekim veya kurum tarafından saklanmaktadır.

Hemofili hastaları ise bakanlığımızca daha özel bir katagoride değerlendirilmiştir. Bu hastaların ihtiyaç duyduğu faktörler son derece pahalı olduğu ve resmi kurumların geri ödemelerinde zaman zaman şüphe uyandırdığı gerekçesiyle bire - bir kontrol altına alınmıştır. Buna göre yukarıda anılan tarihten itibaren yurt genelinde "hemofili" teşhisi konan tüm hastalar, üniversite hastanelerinin hematoloji bölümlerince doldurulan "hemofili bildirim formları" ve hastanın durumunu belirten sağlık kurulu raporuyla birlikte İl Sağlık Müdürlüğüne bildirilmektedir. İl Sağlık Müdürlüğü ise hastaların belgelerini iki fotoğrafla bakanlığımıza yollamakta; bakanlığımız tarafından her hasta için ayrı seri numaraları geçerli olmak üzere hasta adına dört nüshalı turuncu reçeteleri içinde bulunduran karneler düzenlenmektedir. Müdürlüklere, hastaya teslim edilmek üzere gönderilen bu karnelere sadece faktörler yazılabilmekte, reçeteler sadece hemotoji, dahiliye veya pediatri uzmanları tarafından düzenlenebilmektedir. Reçetelerin nüshaları yukarıda bahsedildiği şekilde mor reçetelerde aynı uygulamalara tabi tutulmakta; son nüsha hastanın karnesinde saklı tutulmaktadır.

Önceleri sadece ayaktan tedavi edilen hastaları kapsayan bu uygulama, bakanlığımızın 31.12.2001 tarih ve 26995 sayılı ikinci bir genelgesiyle yataklı tedavi kurumları için de geçerli kılınmış; SSK ve üniversite hastaneleri de dahil olmak üzere sağlık müdürlüğüne bildirimde bulunmaları zorunlu hale getirilmiştir. Bu çerçevede her ayın 7'sine dek şubemizde hem serbest eczanelerin hem de yataklı kurumlarının geri bildirim formları ve mor - turuncu reçete nüshaları toplanarak bakanlığımıza bildirilmek üzere bilgisayar ortamında birleştirilmektedir. Şubemizin her ay ön plana çıkan ilk işi son bir senedir turuncu ve mor reçetelerin düzenlenmesi, arşivlenmesi ve bakanlığımıza düzenli bildirimini kapsamaktadır.

Şubemizce 10.01.2003 tarihi itibarıyla toplam 53 hemofili hastasına turuncu karne temin edilmesi için çalışmalar yapılmış; hastaların adı-soyadı, telefon ve resmi güvence bilgileri düzenli olarak kaydedildikten sonra bugüne dek karnesi gelen 51 hasta şubemize gelen resmi yazıları takiben hemen müdürlüğümüze davet edilerek karneleri kendilerine teslim edilmiştir. Halen iki hastamızın karnesi için ise iki - üç haftanın öngörüldüğü bekleme süresi yürürlüktedir. Hastalarımızın tüm resmi işlemleri ve bağlı oldukları resmi kurumlarda ilaç temini sırasında yaşadıkları güçlükler şubemiz tarafından yakından takip edilmekte olup,

hastaların şubemizle direkt teması sürmektedir. Bu amaçla uygulamada kurumlar bazında yaşanan güçlüklerin hastayı mağdur etmeden çözülebilmesi için SSK Merkez, SSK Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi başta olmak üzere, Balcalı Hastanesi ve Devlet Hastanelerinin başhekimleriyle doğrudan randevu alınarak toplantılar yapılmış ve ilaç -eczacı- hekim- hasta bazında uygulama tüm detaylarıyla anlatılmıştır. Bu şekilde kurumlarla da birebir temasın sürdürülmesi, sorunların en kısa yoldan çözülmesi amaçlanmıştır. Ayrıca rutin aralıklarla hastane eczacılarıyla şubemizde toplantılar yapılmakta; her kurumun hemofili-kan ürünü hastalarıyla ilgili uygulamalar konusunda birbirinden haberdar olması; müdürlüğümüzle sürekli kontakt halinde kalması sağlanmaktadır.

Reçetelerin ilimiz genelinde eczanelere dağıtımı ise Balcalı Hastanesi bünyesinde kurulan reçete tevzii bürosu tarafından yapılmakta; turuncu ve mor reçeteler sırayla eczanelere dağıtılmaktadır. Reçete sahibi hasta, dağıtım bürosunda bekletilerek, söz konusu ilaçlar eczacı tarafından büroya getirilerek hastaya teslim edilmektedir.

Kırmızı ve yeşil reçetelerin depolardan eczanelere özel faturalarla verilmesi sözkonusu iken şu an mor ve turuncu reçeteli ilaçlara aynı şekilde özel fatura kesilmesi konusunda bakanlığımızca çalışmalar yürütülmektedir. Böylece resmi kuruma bağlı olmaksızın elden satış yapılması ve müdürlüklere geri bildirimde bulunulmaması gibi durumlar ortadan kaldırılacaktır. Bakanlığımız kan ürünleri şubesiyle şubemiz sürekli temasta olup, karşılaşılan sorunlar, cevap bekleyen sorunlar karşılıklı diyalogla kolayca çözülmektedir. Uygulama başlatılırken öngörülen internet üzerinden bakanlığımıza geri bildirim için ise aynı şekilde halen çalışmalar devam etmektedir.

Geçtiğimiz kasım ayı içerisinde odamız aracılığıyla gönderilen duyuruda reçetelerin ve formların eczaneler tarafından müdürlüğümüze teslimi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar sıralanmıştı. Konunun önemi nedeniyle bu yazı aracılığıyla yeniden gerekli hatırlatmanın yapılması amacıyla başlıca noktalar aşağıda sıralanmıştır:

1 - Turuncu ve mor reçeteler için iki tür form bulunmakta olup her iki form da müdürlüğümüzden her an temin edilebilecek durumdadır. Kan ürünü reçeteleri "kan ürünü reçete formu"na, hemofili-faktör reçeteleri ise "hemofili reçete formu"na işlenecektir. Formlar, **takip eden ayın en geç 7'sine dek müdürlüğümüze ulaştırılmak zorundadır.**

2 - Formların üzerinde ait oldukları ay belirtilecek ve mutlak surette eczacı imzası-kaşesi bulunacaktır.

3 - Reçetelerin seri ve no'ları; ilaçların seri no ve fiyatları başta olmak üzere formdaki hiçbir hane boş bırakılmayacaktır.

4 - Formlar bekletilip birkaç ayı kapsayacak şekilde yollanamaz; formların her ay düzenli olarak müdürlüğümüze gönderilmesi zorunludur.

5 - Reçetelerin sadece birinci nüshaları müdürlüğümüze teslim edilecektir; form ve reçeteler dışında hastaya ait hiç bir belgenin (sağlık kurulu raporu vs.) gönderilmesine gerek yoktur.

6 - Reçeteler üzerinde eczacının doldurması gereken hanelerde kesinlikle eksiklik olmamalıdır.

7 - Formlar üzerinde bulunan "verilen ilaç ve miktarı" kısmına dikkat edilmeli; ilacın adı ve miktarı birlikte belirtilmelidir.

Ecz. Çiçek GÜLEK
Adana İl Sağlık Müdürlüğü Ecz. Şb.
4. Bölge Adana Eczacı Odası
Yayın Kurulu Üyesi